

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

98.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 8-го Декабря — 1836 — Wilno. Wtorek. 8-go Grudnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 30-го Ноября.

Высочайшими Именными Указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 30-й день минувшаго Октября, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена Св. Владимира 4-й степени: въ награжденіе ревностной и безпорочной службы въ должностяхъ по выборамъ Дворянства болѣе трехъ установленныхъ сроковъ: Предводители Дворянства: Виленскій Губернскій, Статскій Совѣтникъ Иванъ Марцинкевичъ-Жаба, и Курляндской губерніи Туккумскій Уѣздный, Коллежскій Совѣтникъ Карлъ фонъ Фитингофъ; бывшій Судья Минской губерніи Вобруйскаго Межеваго Суда Капитанъ Иванъ Корвинъ-Красинскій; Депутатъ Дворянскаго Подольскаго Собранія Степанъ Билинскій; Судья Ковенскаго Уѣзднаго Суда Лаврентій Гулевичъ; бывшій Судья Кіевской губерніи Васильковскаго Уѣзднаго Суда Иванъ Михаловскій; бывшій Трокскій Уѣздный Подкоморій, Губернскій Секретарь Антонъ Россохацкій; неизмѣняющіе чины: Предводители Дворянства: Уѣздные: Кіевской губерніи Уманскій, состоящій въ званіи Камеръ-Юнкера Двора Его Императорскаго Величества Флоріанъ Рожицкій; Виленской губерніи Трокскій Людвикъ Домбровский; бывшіе Уѣздные: Трокскій же Вильгельмъ Де-Раессъ, и Волынской губерніи Ковельскій Іоакимъ Вкрынскій; Депутаты Дворянскихъ Собраній: Гродненскаго Казиміръ Стемпковский; Витебскаго Константинъ Гласко и Иванъ Петриковский; Председатели: Гродненскаго Губернскаго Межеваго Суда Михаилъ Коргицъ; Виленской губерніи бывшій Ошмянскаго Гродскаго Суда Антонъ Лаппа, и Виленскаго Уѣзднаго Межеваго Апелляціоннаго Суда Иванъ Цвѣхановецкій; Судьи Межевыхъ Апелляціонныхъ Судовъ: Гродненской губерніи Слонимскаго Францъ Горбовскій, и Брестскаго Александръ Нѣмцевичъ; Виленской губерніи Трокскаго Робертъ Клежковский, и Ошмянскаго бывшій Онуфрій Гнатовскій; Уѣздныхъ Судовъ: Могилевской губерніи Климовецкаго Михаилъ Патковский, Гродненской губерніи Брестскаго Францъ Высоцкій, Виленской губерніи Завилейскаго Константинъ Масловскій и Виленскаго Іосифъ Наборовскій, и Волынской губерніи Кременецкаго Клементій Собщианскій, и Межевыхъ Судовъ: Виленскаго Губернскаго Іосифъ Жилинскій и Іосифъ Бурба, и Гродненскаго Уѣзднаго Станиславъ Ласковичъ; Засѣдатели: Волынской Палаты Гражданскаго Суда бывшій Войцехъ Ротариушъ, и Уѣздныхъ Судовъ: Гродненской губерніи Слонимскаго Антонъ Лисовскій, Гродненскаго Матеушъ Вржозовскій, Пружанскаго Степанъ Сержпутовскій, и Кобринскаго Хризостомъ Оржешко и Бонифацій Федзюшко. (Р. И.)

— Мѣнѣемъ Государственнаго Совѣта, Высочайше утвержденнымъ 22 Октября сего года, постановлено: при взиманіи пошлинъ въ 1837 году, съ привозимыхъ и отпусковыхъ товаровъ по Европейской и Азіатской торговлѣ, считать серебряный рубль въ три рубля шестьдесятъ копѣекъ ассигнаціями.

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментъ Эко-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 30-go Listopada.

Przez Najwyższe Imienne Ukazy, dane do Kapituły Rossyjskich Cesarzkich i Królewskich Orderów, Najłaskawiej mianowani Kawalerami Orderu S. Włodzimierza 4-go stopnia: w nagrodę gorliwej i nieskazitelnej służby w obowiązkach z wyborów Dworzeństwa więcej trzech ustanowionych okresów: Marszałkowie Dworzeństwa: Wileński Gubernialny, Radzca Stanu Jan Marcinkiewicz-Żaba, i Gubernii Kurlandzkiej Tukumski Powiatowy, Radzca Kollegialny Karol von Fittinghoff; były Sędzia Gubernii Mińskiej Bobruyskiego Granicznego Sądu, Kapitan Jan Korwin-Krasinski; Deputat Dworzeńskiego Podolskiego Zgromadzenia Stefan Biliński; Sędzia Kowieńskiego Powiatowego Sądu Wawrzyniec Hulewicz; były Sędzia Gubernii Kijowskiej, Wasilkowskiego Powiatowego Sądu Jan Michałowski; były Podkomorzy Powiatu Trockiego, Sekretarz Gubernialny Antoni Rossochacki; niemający rang: Marszałkowie Dworzeństwa: Powiatowi: Gubernii Kijowskiej, Humański, Kamer-Junker Dworu Jego Cesarzkiej Mości Floryan Rożycki; Gubernii Wileńskiej Trocki Ludwik Dąbrowski; byli Powiatowi: także Trocki Wilhelm De-Raess, i Gubernii Wołyńskiej Kowelski Joachim Wkryński; Deputaci Dworzeńskich Zgromadzeń: Grodzieńskiego Kazimierz Stempkowski, Witebskiego Konstanty Hłasko, i Jan Petrykowski; Prezydenci: Grodzieńskiego Gubernialnego Sądu Granicznego Michał Korczyc; Gubernii Wileńskiej były Oszmiańskiego Grodzkiego Sądu Antoni Łappa, i Wileńskiego Ptgo Sądu Apellacyynego Jan Ciechanowiecki; Sędziowie Graniczni Sądow Appellacyynych: Gubernii Grodzieńskiej Słonimski Franciszek Horbowski, i Brzeskiego Alexander Niemcewicz; Gubernii Wileńskiej Trockiego Robert Kleczkowski, i Oszmiańskiego były Onufry Gnatowski; Sądow Powiatowych: Gubernii Mohilewskiej Klimowieckiego Michał Patkowski, Gubernii Grodzieńskiej Brzeskiego Franciszek Wysocki, Gubernii Wileńskiej Zawileyskiego Konstanty Mastowski i Wileńskiego Józef Naborowski, oraz Gubernii Wołyńskiej Krzemienieckiego Klemens Sobieszczański, i Sądow Granicznych: Wileńskiego Gubernialnego Józef Żyliński, i Józef Burba, i Powiatowego Grodzieńskiego Stanisław Laskowicz; Assesorewie: były Wołyńskiej Izby Cywilnego Sądu Woyciech Rotaryusz, i Sądow Powiatowych: Gubernii Grodzieńskiej Słonimskiego Antoni Lisowski, Grodzieńskiego Mateusz Brzozowski, Prużańskiego Stefan Sierputowski, i Kobryńskiego Chryzostom Orzeszko i Bonifacy Fedziuszko. (R. I.)

— Przez Opinią Rady Państwa, Najwyżey zatwierdzoną 22 Października tego roku, postanowiono: przy pobieraniu cła w roku 1837, od przywożonych i wywożonych towarów w handlu Europejskim i Azyatyckim, rubel srebrny liczyć trzy ruble sześćdziesiąt kopiejek assygnacyami.

— Rada Państwa, na Departamencie Ekonomii i na

номіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Финансовъ объ измѣненіи существующаго порядка на счетъ свидѣтельствъ на заложенные въ Заемномъ Банкѣ имѣнія при переходѣ сихъ послѣднихъ изъ одного владѣнія въ другое, и признавая предположеніе Г. Министра Финансовъ по сему предмету правильнымъ, согласно оному, *миѣнѣмъ положили*: для единообразія въ правилахъ Заемнаго Банка и Сохранной Казны по предмету свидѣтельствъ на закладываемыя въ сихъ учрежденіяхъ имѣнія, въ отнѣну 280, 385 и 437 статей Свода Уставовъ кредитныхъ Установленій (т. XI) постановить следующее: 1) Гражданская Палата, по совершеніи требуемаго акта, должна въ тоже время уведомлять о томъ какъ Банкъ, для перечисленія долга на новаго владѣльца, такъ и Гражданскую Палату той губерніи, гдѣ состоитъ имѣніе, и вмѣстѣ съ тѣмъ сообщать куда слѣдуетъ на счетъ припечатанія объявленій о разрѣшеніи запрещенія по займу прежняго владѣльца и о наложеніи такового по займу, переведенному на имя покупателя, истребовать отъ кого надлежитъ слѣдующія за припечатаніе деньги. 2) Мѣстная Гражданская Палата обязана, по вводѣ покупателя во владѣніе купленнымъ имѣніемъ, доставить на имя его въ Заемный Банкъ установленной формы свидѣтельство. 3) По полученіи такового свидѣтельства Банкъ или возвращаетъ прежнее въ мѣстную Палату, для уничтоженія, если все показанное въ ономъ имѣніе перешло къ другому владѣльцу, или оставляетъ у себя до окончательной выплаты долга, если часть заложенного имѣнія осталась за прежнимъ владѣльцомъ. 4) Если бы по какимъ либо особымъ и непредвидимымъ обстоятельствамъ Гражданская Палата затруднилась въ выдачѣ свидѣтельства на имя новаго владѣльца выданное, должно оставаться въ отношеніи къ Банку въ своей силѣ. 5) По уплатѣ всего долга сполна, подлинное свидѣтельство отсылается въ Гражданскую Палату, съ надписью, что имѣніе, бывшее въ залогѣ, освободилось отъ оного.

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, о пополненіи закона, относительно ответственности приходо-расходчиковъ за несвоевременную записку партикулярныхъ суммъ, *миѣнѣмъ положили* постановить: 1) Въ поясненіе Свода Законовъ тома XV ст. 292-й. Умеленіе отсылки по принадлежности вѣренныя кому либо по службѣ денегъ или вещей, а равно умеленіе записки оныхъ въ приходъ, признается за употребленіе тѣхъ денегъ или вещей въ свою пользу, и подвергается виновнаго личной ответственности, за сіе послѣднее преступленіе установленной, и взысканію двойныхъ казенныхъ процентовъ за все время передержанія, со дня полученія указа о выпискѣ въ расходъ или о запискѣ въ приходъ бывшаго въ рукахъ его имущества. 2) Въ дополненіе статей 290—296 того же тома; правила, постановленныя въ охраненіе казенной собственности, распространяются въ той же силѣ и на частное имущество, кому либо по службѣ вѣренное.

— Высочайше утвержденное 1-го Октября с.г. Мнѣніе Государственнаго Совѣта. — Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, по представленію Управляющаго Военнымъ Министерствомъ о дозволеніи имѣть въ судебныхъ мѣстахъ Кавказской Области, Депутатовъ со стороны Кавказскихъ Линійныхъ Казаковъ, признавая и съ своей стороны справедливымъ предоставить имъ, какъ людямъ осѣдлымъ и составляющимъ значительную часть населенія Кавказской Области право имѣть Депутатовъ въ Судахъ при разсмотрѣніи дѣлъ, до лицъ, сосланныхъ ихъ относящихся, *миѣнѣмъ положили*: въ дополненіе Свода Зак. тома II-го ст. 1864 и слѣд. о составѣ и предметахъ Кавказскаго Областнаго Суда, а также ст. 1882 и слѣд. о составѣ и предметахъ Окружнаго Суда, постановить: 1.) Линійные Казаки имѣютъ какъ въ Областномъ, такъ и въ каждомъ изъ Окружныхъ Судовъ Кавказской Области своего Депутата, присутствующаго при разсмотрѣніи дѣлъ, въ которыхъ участвуетъ кто-либо изъ людей ихъ сословія. 2.) Депутаты сіи избираются Наказнымъ Атаманомъ войска, удостоиваются Начальникомъ Области, и утверждаются въ званіи своемъ Главноуправляющимъ Грузією и Кавказскою Областію. 3.) Въ правахъ своихъ, Депутаты сіи сравниваются съ Засѣдателями того Суда, въ которомъ кто присутствуетъ. Жалованье производится имъ отъ казны: въ Областномъ Судѣ по 1,000, а въ Окружномъ по 800 рублей.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 13 день минувшаго Октября высочайше повелѣть соизволилъ: служащимъ и отстав-

Повсѣчнемъ Зебраніи, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Skarbu, o odmianie istniejącego porządku, względem wydawania świadectw na ewikcyjne w Pożyczkowym Banku majątki, w czasie przechodu tych ostatnich z jednego władania do drugiego, i uznając projekt P. Ministra Skarbu w tej rzeczy za zgodny z prawidłami, zgodnie z nim przez opinią postanowiła: dla jednolitości w prawidłach Pożyczkowego Banku i Zachowawczej Kasy, względem wydawania świadectw, na majątki w tych zakładach w ewikcyi dawane, na odmianę 280, 385 i 437 artykułów Połączenia Ustaw Kredytowych Ustanowień (t. XI), postanowić, co następuje: 1) Izba Cywilna, po przyznaniu potrzebnego aktu, w tymże czasie powinna zawiadomić o tém tak Bank, dla przelania długu nowego właściciela, jako i Izbę Cywilną tej Gubernii, w której jest położony i przy tém dać, wiadomość, dokąd należy, dla wydrukowania ogłoszeń, o zniesieniu zaprzeczenia, co do pożyczki pierwszego właściciela, i o nałożeniu go, stosownie do pożyczki na imie nabywcy przelanej, uzyskawszy od kogo należy potrzebne na opłacenie druku pieniądze. 2) Miejsca Izba Cywilna, obowiązana jest, po objęciu przez nabywcę, kupionego majątku, przystać w imieniu jego do Pożyczkowego Banku ustanowionej formy świadectwa. 3) Bank, po otrzymaniu takowego świadectwa, albo zwraca pierwsze do Izby miejscowej, dla znieczemnienia, jeżeli cały wymieniony w niem majątek przeszedł do drugiego właściciela, albo zostawuje u siebie do zupełnego wypłacenia długu, jeżeli część ewikcyjnego majątku, pozostała u właściciela pierwszego. 4) Jeżeli dla jakichkolwiek szczególnych i nieprzewidzianych okoliczności, Izba Cywilna napotka trudności w wydaniu świadectwa, na imie nowego nabywcy majątku, tedy świadectwo, pierwszemu właścicielowi wydane, powinno zostać względem Banku w swej mocy. 5) Po zupełnej wypłacie całego długu, autentyczne świadectwo odsyła się do Izby Cywilnej, z napisem, że majątek, pod ewikcyą zostający, został od niej oswobodzonym.

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powsechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu, o dopełnieniu prawa względem odpowiedzialności utrzymujących przychód rozchód, za niezapisywanie w swoim czasie summ partykularnych, *przez opinią zamierzyła* postanowić: 1) Na objaśnienie Połączenia Praw tomu XV art. 292. Opóźnienie odesłania, podług należytości, powierzonych komukolwiek w służbie pieniędzy lub rzeczy, a równie opóźnienie zapisania ich do przychodu, uznaje się za użycie tych pieniędzy lub rzeczy na swą korzyść, i pociąga winnego do osobistej odpowiedzialności za ten ostatni występек ustanowionej, i do uzyskania podwójnych skarbowych procentów za cały czas przetrzymania, od dnia otrzymania ukazu o wpisaniu do rozchodu lub zapisaniu do przychodu, byłego w jego ręku majątku. 2) Na dopełnienie artykułów 290—296 tegoż tomu, prawidła dla zabezpieczenia skarbowej własności postanowione, rozciągają się w tężę mocy i na majątek prywatny, komukolwiek w służbie powierzony.

— Найwyżей затвердзона Opinion Rady Państwa 1-go Października t. r. — Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powsechném Zebraniu, po przedstawieniu Zarządzającego Ministerium Woyny, o dozwoleniu mieć w miejscach Sądowych Kaukazkiego Obwodu, Deputatów ze strony Kaukazkich liniowych Kozaków, przyznając i ze swojej strony za rzecz słuszną ażeby nadać im, jako ludziom osiadłym, i składającym znaczną część ludności Kaukazkiego Obwodu prawo, mieć Deputatów w Sądach przy rozpatrywaniu spraw, do osob stanu ich odnoszących się, *przez opinią postanowiła*: na dopełnienie Połączenia Praw tomu II-go art. 1864 i następ., o składzie i przedmiotach Kaukazkiego Obwodowego Sądu, a także art. 1882 i następ., o składzie i przedmiotach Sądu Okręgowego postanowić: 1) Kozacy Liniowi tak w Obwodowym, jako i w każdym z Okręgowych Sądów Obwodu Kaukazkiego, mają swego Deputata, zasiadającego przy rozpatrywaniu spraw, w których ktokolwiek uczestniczy z ich stanu. 2) Ci Deputaci mają być wybierani przez Zarządzającego Attamana Woyska, uznawani za godnych przez Naczelnika Obwodu i zatwierdzani w swoim nazwaniu przez Główno-Zarządzającego Gruzją i Kaukazkim Obwodem. 3) W prawach swych ci Deputaci porównują się z Asessorami tego Sądu, w którym zasiadają. Płaca ma być im wydawana ze skarbu: w Sądzie Obwodowym po 1000, a w Okręgowym po 800 rubli.

— Cesarz Jego Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, dnia 13-go zeszłego Października Найwyżей rozkazać raczył: służącym i odstawnym

нымъ офицерамъ морскаго вѣдомства, которые, для полученія сего званія, выдержали установленныя испытанія въ наукахъ, составляющихъ одинъ изъ курсовъ Морскаго Кадетскаго Корпуса, перваго Штурманскаго полуэкипажа, Черноморской штурманской роты и Кондукторской роты учебнаго морскаго рабочаго экипажа, дозволить, независимо отъ Высочайше утвержденного въ 1 день Іюля 1834 года положенія о домашнихъ наставникахъ и учителяхъ, преподавать повсемѣстно въ частныхъ домахъ *Математику и собственно Навигацию*, съ тѣмъ только, чтобы служащіе не иначе симъ занимались, какъ съ вѣдома и согласія своего начальства. (С. В.)

Выставка земледѣльскихъ произведеній по Губерніямъ.

Въ городѣ Смоленскѣ учреждена выставка издѣлій сей губерніи, заключающая образцы фабричной, заводской, ремесленной и всякаго рода произведеній мѣстной промышленности, въ томъ числѣ земледѣльскихъ орудій, новѣйшихъ инструментовъ, коими означенныя издѣлія производятся, и домашнихъ работъ, которыя, по наибольшему усовершенствованію, заслуживаютъ вниманіе. Имена такихъ заведеній и хозяевъ, коимъ заведенія принадлежатъ, означены въ печатномъ настольномъ реестрѣ и на самихъ образцахъ подѣ соответствующими имъ нумерами.

Государь Императоръ, признавая, что учрежденіе подобныхъ выставокъ въ губернскихъ городахъ не только могло бы удовлетворять любопытству, но и быть полезнымъ для соревнованія къ усовершенствованію издѣлій, — Высочайше повелѣть изволилъ: сдѣлать распоряженіе къ учрежденію въ губернскихъ городахъ такихъ выставокъ — въ томъ намѣреніи, что сверхъ пользы, могущей произтекать отъ ихъ заведенія, выставки сіи могутъ, при предстоящемъ путешествіи по Россіи Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА, заслужить особенное вниманіе Его Высочества.

Предписавъ объ исполненіи сего Высочайшаго повелѣнія Начальникамъ губерній, Министръ Внутреннихъ дѣлъ примѣрное означеніе предметовъ выставки изложилъ въ слѣдующемъ циркулярномъ отношеніи къ Начальникамъ губерній:

1) Образцы произведеній къ сельскому хозяйству относящіеся, каковы земледѣльскія и садовыя орудія, если онѣ кѣмъ либо въ губерніи значительно усовершенствованы, или приготавливаются по другому противъ общепринятаго способу, преждему или вновь изобрѣтенному; 2) образцы самыхъ произведеній садовъ и полей, особливо если они, по особенному старанію нѣкоторыхъ владѣльцевъ и поселянъ, заслуживаютъ особенное вниманіе по своему изобилію, или наружному виду и объему, превосходящимъ обыкновенныя, и если они ко времени выставки могутъ созрѣть или быть сохранены безъ поврежденія; и 3) произведенія искусствъ и домашнихъ издѣлій всякаго рода, которыя хотя не предназначаются ихъ владѣльцами для продажи, однако могутъ быть въ какомъ либо отношеніи достойны любопытства или замѣчанія.

При семъ, по мѣрѣ возможности, должно быть наблюдаемо, чтобы при разстановкѣ предметовъ по тремъ вышеозначеннымъ разрядамъ, находились особыя отдѣленія:

1. Для произведеній природы, преимущественно свойственныхъ той губерніи, т. е. существующихъ въ ней самородно безъ особаго пособія искусства. Къ сему отдѣленію могутъ относиться: а) образцы почвы земли, наиболее въ той губерніи находящихся, съ означеніемъ, въ какихъ именно мѣстахъ губерніи онѣ находятся въ превосходномъ количествѣ и какіе употребляются способы, для соответственнаго свойства каждой почвы воздѣлыванія и удобренія; б) образцы металловъ и другихъ минераловъ, каменнаго угля и торфа; в) разнаго рода такъ называемыя окаменѣлости; г) образцы растеній самородныхъ и замѣчательныхъ по своей пользѣ, или по особому ихъ употребленію въ народѣ; д) образцы, сколько позволитъ возможность, изъ животнаго царства, въ видѣ звѣриныхъ шкуръ, чучель, добытой шерсти, шелку, красильныхъ веществъ, почему либо занимающихъ, или могущихъ занимать, важное мѣсто въ торговыхъ и промышленныхъ сношеніяхъ той губерніи.

2. Для произведеній природы, искусственно перенесенныхъ изъ другихъ климатовъ и уже усвоенныхъ той губерніи, или надъ коими производятся еще опыты и наблюденія. Сюда могутъ относиться: образцы растеній, прежде въ той губерніи не существовавшихъ и могущихъ приносить пользу; како-

офицеромъ wiedzy morskiej, którzy dla otrzymania tego nazwania, zdali ustanowione examina z nauk, składających jeden z kursów Morskiego Korpusu Kadetów, pierwszego Szturmańskiego pół-ekwipażu, Czarnomorskiej rotы Szturmanów i rotы Konduktorów uczebnego morskiego roboczego ekwipażu, dozwolić, niezależnie od Narwyżer zatwierdzoney 1-go Lipca 1834 roku ustawy o domowych nauczycielach, dawać wszędzie po domach prywatnych *Matematykę i właściwie Nawigacyą*, z tém tylko, ażeby służący nie inaczej tém się zajmowali, jak za wiedzą i zgodzeniem się swojej Zwierzchności. (G.S.)

Wystawa rolniczych produktów w Guberniach.

W mieście Smoleńsku urządzona jest wystawa wyrobów tej Gubernii, zawierająca wzory fabrycznych, rzemieślniczych i wszelkiego rodzaju wyrobów miejscowego przemysłu; w tej liczbie znajdują się rolnicze narzędzia, nowe instrumenta, któremi pomienione uskuteczniają się wyroby i domowe roboty, które, dla największego udoskonalenia zasługują na uwagę. Imiona takich zakładów i właścicieli, do których te zakłady należą, wymienione są w drukowanym nastolnym rejestrze i na samych wzorach, pod odpowiednimi im numerami.

Cesarz Jego Mość, przyznając, iż urządzenie podobnych wystaw w miastach gubernialnych, nie tylko mogłoby zaspakajać ciekawość, ale i być pożytecznym dla współubiegania się do udoskonalenia wyrobów, — Narwyżer rozkazać raczył: uczynić rozporządzenie do urządzenia w miastach gubernialnych takich wystaw — w tym zamiarze, że oprócz korzyści, mogącey wypływać z ich zaprowadzenia, wystawy te, w czasie mającey nastąpić podróży po Rosyi PANA NASTĘPCY CESARZEWICZA i WIELKIEGO KSIĘCIA ALEXANDRA NIKOLAJEWICZA, mogą zasłużyć na szczególną uwagę Jego Wysokości.

Zaleciwszy wypełnienie tego Narwyższego rozkazu Naczelnikom Gubernii, Minister Spraw Wewnętrznych, wzorowe wymienienie przedmiotów wystawy, objaś w następującym okólniku do Zwierzchników Gubernii:

1) Wzory wyrobów, do gospodarstwa wiejskiego odnoszące się, jako to: rolnicze i ogrodnicze narzędzia, jeżeli te przez kogokolwiek w Gubernii znacznie są udoskonalone, albo jeżeli one przysposabiają się innym, nie powszechnie przyjętym sposobem, dawniej lub nowo wynalezionym; 2) wzory samych płodów ogrodowych i polnych, mianowicie, jeżeli za szczególnem staraniem niektórych właścicieli i rolników, zasługują na szczególną uwagę dla swej obfitości, albo zewnętrznej postaci i objętości, przechodzącej zwyczajne, i jeżeli te płody do czasu wystawy mogą dóyrzeć lub bydź zachowanemi bez zepsucia; i 3) produkta sztuk i domowych wyrobów wszelkiego rodzaju, które, chociaż nie przeznaczają się przez ich właścicieli do przedania, jednakże w jakimkolwiek względzie mogą bydź godnemi ciekawości lub uwagi.

Przytém, podług możliwości, ma się postrzegać, ażeby przy ustawieniu przedmiotów podług trzech wyżej wyrażonych oddziałów, były osobne oddziały:

1. Dla produktów przyrodzenia, mianowicie właściwych tej Gubernii, to jest: istniejących w niej samorodnie bez wszelkiej pomocy sztuki. Do tego oddziału mogą się odnieść: a) wzory gatunków ziemi, najwięcej w tej Gubernii znajdujących się, z wyrażeniem, w jakich mianowicie miejscach Gubernii one się znajdują w największej ilości, i jakie używają się sposoby dla odpowiedniej każdemu gatunkowi gruntu uprawy i ulepszenia; b) wzory metallów i innych minerałów, węgla kamiennego i torfu; c) różnego rodzaju, tak nazywanych, skamieniałości; d) wzory roślin samorodnych i godnych uwagi dla swojej użyteczności, albo dla szczególnego ich używania przez mieszkańców; e) wzory, ile można będzie, z królestwa zwierzęcego, w kształcie skór zwierzęcych, wypchanych zwierząt, zebraney wełny i sierści, jedwabiu, istot farbierskich, dla jakiej bądź przyczyny zajmujących, albo mogących zajmować znaczące miejsce w stosunkach handlowych i przemysłowych tej Gubernii.

2. Dla produktów przyrodzenia, sztucznie przeniesionych z innych klimatów, sprawdzonych i upowszechnionych w tej Gubernii, albo nad któremi czynią się jeszcze doświadczenia i postrzeżenia. Tu mogą należeć: wzory roślin dawniej w tej Gubernii niebyłych i mogących przynieść korzyść; jak np. rozmaite zbożowe, olej-

вы на прим. разные хлѣбныя, масляныя и красильныя растенія, разные породы шелковицъ и проч.

3. Для произведеній искусствъ или ремеслъ, составляющихъ преимущественное, или отличительное занятіе или промыселъ жителей той губерніи. Сюда также могутъ относиться всѣ предметы мануфактурной, фабричной и заводской промышленности, земледѣльческія и другія орудія, преимущественно или исключительно употребляемыя въ той губерніи.

Сіе примѣрное означеніе предметовъ, могущихъ быть достойными выставки и вниманія Высокаго Путешественника, сообщается лишь какъ руководство, которое Вы по своему усмотрѣнію можете сообразовать съ мѣстными обстоятельствами и способами внутренней Вамъ губерніи. Въ послѣдствіи, Вы не оставите мнѣ сообщить описаніе предметовъ выставки съ показаніемъ именъ представившихъ, и съ присовокупленіемъ, по мѣрѣ возможности, — краткаго историческаго изложенія обстоятельствъ и событій, соединенныхъ съ введеніемъ въ губерніи той или другой отрасли промышленности и сравнительнаго ихъ состоянія въ прежнее и нынѣшнее время.

Приглашая помѣщиковъ и вообще жителей губерніи къ представленію, впрочемъ лишь по собственному ихъ усмотрѣнію, произведеній ихъ на выставку, надлежитъ предварительно принять мѣры, чтобы желающимъ воспользоваться приглашеніемъ, оказываемо было всевозможное въ томъ облегченіе, и чтобы высланныя вещи были возвращены въ свое время владѣльцамъ исправно; о чемъ и слѣдуетъ публиковать въ губерніи при самомъ распоряженіи о выставкѣ. (З. Г.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 9-го Декабря.

Королевскій Дворъ 8-го Декабря с. ч. по случаю кончины Ея Кор. Высоч. Принцессы Луизы, вдовы Е. Свѣт. Князя Антонія Радзисилла, наложилъ трауръ на двѣ недѣли. (A.P.S.Z.)

А в с т р і я.

Вѣна, 29-го Ноября.

Говорятъ, что Е. Им. Высоч. Эрцгерцогъ Карлъ, сопровождать будетъ въ Неаполь дочь свою Эрцгерцогиню Терезію обрученную съ Королемъ Неаполитанскимъ. Е. Им. Высоч. два мѣсяца пробудетъ въ Неаполь и возвращаясь въ Вѣну присутствовать будетъ въ Медіоланѣ при Коронаціи Е. Им. Велич. Фердинанда I, какъ Короля Ломбардо-Венеціанскаго. Нѣкоторые утверждаютъ, что обрядъ этотъ совершенъ будетъ въ Сентябрѣ 1837, по причинѣ чрезвычайныхъ къ сему торжеству приготовленій. Украшенія и драгоценности, употребленныя въ 1805 г. при Коронаціи Наполеона на Италіанскаго Короля, которыя находятся въ Императорской кладовой, не могутъ теперь быть употреблены при Коронаціи Императора Фердинанда. Е. Им. Велич. приказалъ сдѣлать все новое. Это будетъ первая Коронація Короля изъ Лотаринскаго дома въ Италіи. (D. P.)

1-го Декабря.

12-го ч. Декабря въ честь Ея Импер. Высоч. Эрцгерцогини Терезіи, при Дворѣ будетъ концертъ, при чемъ Эрцгерцогиня первый разъ по своему бракосочетанію появится въ придворномъ кругу.

— Графъ Коуденгофенъ, который былъ отправленъ въ Герцъ, уже возвратился. Прибыло туда много знатныхъ иностранцевъ, для изъясненія Королевской Франц. фамилии соболѣзнованія.

Герцъ, 22-го Ноября.

Останки Е. В. Короля Карла X на время поставлены въ здѣшней Кафедральной церкви. Е. Кор. Высочество Герцогъ Англемскій съ своею супругою и Герцогъ Бордоскій, намѣрены здѣсь пробывать зиму, но съ наступленіемъ весны возвратятся опять въ Богемію, гдѣ по прежнему будутъ жить въ Градшицѣ. Пребываніе Корол. Французской фамилии привлекло сюда многихъ иностранцевъ и нашъ городъ чрезвычайно оживленъ. Графъ Коуденгофенъ, Генераль-Маіоръ Австрійскихъ войскъ, прибывшій сюда отъ нашего двора для изъясненія соболѣзнованія, принять Французскою фамиліею съ чрезвычайною благосклонностію. — До сихъ поръ у насъ не появилась извѣстная Азіатская болѣзнь съ поносомъ и рвотой, хотя эта зараза въ соседственныхъ странахъ сильно свирѣпствуетъ. Надобно приписать это счастливому мѣстоположенію города, и кажется, наступающая зима остановитъ распространеніе болѣзни. (A.P.S.Z.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 25-го Ноября.

Нѣкоторые здѣсь полагаютъ, что Инфантъ Донъ Франциско де Паула остался на зиму въ Парижъ, по

неі farbierskie rośliny, rozmaite gatunki morwy i t. d.

3. Dla wyrobów sztuk czyli rzemiosł, składających celniejsze albo odznaczające się zajęcie lub rzemiosło mieszkańców tej Gubernii. Mogą tu także należeć wszystkie przedmioty rękodzielного, fabrycznego i innych zakładów przemysłu, rolnicze i inne narzędzia, szczególnie albo wyłącznie w tej Gubernii używane.

To wzorowe wymienienie przedmiotów, mogących być godnymi wystawy i uwagi Wysokiego Podróżnego, udziela się tylko jako przewodnictwo, które, podług swojej uwagi możesz J. W. P. zastosować do miejscowych okoliczności i sposobów powierzonej sobie Gubernii. Nakoniec, nie zaniechasz mi udzielić opisanie przedmiotów wystawy z wykazem imion tych, którzy je przysłali i z dodaniem, podług możliwości, — krótkiego historycznego wywodu okoliczności i wypadków, połączonych z wprowadzeniem w Gubernii tej lub innej gałęzi przemysłu i porównawczego ich stanu w przeszłym i teraźniejszym czasie.

Wzywając obywateli i w powszechności mieszkańców Gubernii do przysłania, z resztą podług własnej ich uwagi, produktów i wyrobów na wystawę, należy naprzód przedsięwziąć środki, ażeby życzącym korzystać z wezwania, o ile można, uprzętnąć niedogodności, i żeby rzeczy przysłane, w swoim czasie powrócone były właścicielom w zupełności; o czem też należy opublikować w Gubernii przy samém rozporządzeniu o wystawie. (Gaz. Rol.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y a.

Berlin, dnia 9 Grudnia.

Dwór Królewski, dnia 8 Grudnia t. r., przydział żałobę, po Jej Królewskiej Wysokości, Xiężnie Ludwice, wdowie po JO. Xiążęciu Antonim Radziwille, na 14 dni. (G. P. S.)

A u s t r y a.

Wiedeń, dnia 29 Listopada.

Mówią, iż Jego Cesarzewiczowska Mość Arcy-Xiężę Karol towarzyszyć będzie do Neapolu córce swojej Arcy-Xiężniczce Teresie, zaręczonej za Króla Neapolitańskiego. Jego Cesarzewiczowska Mość zabawi parę miesięcy w Neapolu i wracając do Wiednia, znajdować się będzie w Medyolanie na obrzędzie Koronacji Najjaśniejszego Cesarza Ferdynanda I, jako Króla Lombarcko-Weneckiego. Niekktórzy twierdzą, że obrzęd ten odbędzie się dopiero we Wrześniu 1837, a to z przyczyny nadzwyczajnych przygotowań do tej uroczystości. Ozdoby i kosztowności, użyte r. 1805 do koronacji Napoleona na Króla Włoskiego, a znajdujące się w skarbcu Cesar skim, niedadzą się teraz użyć do koronacji Cesarza Ferdynanda. Jego Cesarza Mość rozkazał, aby wszystko nowo było sprawione. Będzie to pierwsza koronacja Monarchy z domu Lotaryńskiego, we Włoszech. (D. P.)

Dnia 1-го Grudnia.

D. 12 Grudnia na cześć Jej Ces. Wys. Arcy Xiężniczki Teresy, dany będzie u dworu koncert, na którym po raz pierwszy w wielkim kole dworu, ukaże się Xiężniczka po zaślubieniu.

— Hrabia Coudenhofen, który posyłany był do Gorycy, już powrócił. Przybyło tam wielu znakomitych cudzoziemców, dla wynurzenia Królew. Francuzkiej familii condolencji.

Z Gorycy, d. 22 Listopada.

Zwłoki Króla Karola X, tymczasowie złożone zostały w tutejszym kościele Katedralnym. J. K. Wys. Xiężę Augoulème, z małżonką i Xiężę Bordeaux, chcą tu zimę przepędzić, lecz z nastaniem lepszej pory roku, powrócą do Czech, gdzie, jak dawniej, mieszkać będą na Hradzynie. Obecność Królewsko Francuzkiej familii ściągnęła tu wiele obcych, przez co nasze miasto niezwykaynie ożywione przybrało postać. Hrabia Coudenhofen, Jenerał-Major Woyska Austriackiego, tu przybyły, dla oświadczenia familii Królewskiej współboleści dworu naszego, z największą uprzejmością został przyjęty od Ich Kr. Wysokości. — Do tego momentu zostaliśmy wolni od wiadomej zarazy azjatyckiej, chociaż ona w przyległych okolicach dość się mocno okazała. Należy to przypisać zdrowemu położeniu miasta; témczasem zdaje się, iż nadchodząca zima wstrzyma szerzenie się choroby. (A.P.S.Z.)

F r a n c y a.

Paryż, dnia 25-го Listopada.

Sądzą tu niektórzy, że zamierzony pobyt Infanta Don Francisco de Paula, przez zimę w Paryżu, jest

тайнымъ порученіямъ. Можетъ быть предположено какое либо бракосочетаніе.

— Генераль *Бернель* командовавший прежде иностранными баталіонами въ Испаніи отправился въ Африку для участвованія въ экспедиціи противу Константины.

— Увѣдомляютъ еще изъ Алжира, что между Арабами въ рядахъ *Абдель-Кадера*, находятся также и Французы. Одинъ изъ нихъ по фамилии *Мулине* повредилъ даже тѣло убитаго Офицера, начертавъ на немъ кинжаломъ, свое прозваніе. Погода нѣсколько уже дней очень дурна; безпрестанно продолжается проливной дождь, такъ, что вся долина Митидіагъ, затоплена. Опасаются чтобы это не остановило или не замедлило экспедиціи, къ которой также присоединился Г. *Бербружъ* книгопродавецъ, съ цѣлію покупать Арабскія рукописи, для чего предназначилъ онъ довольно значительную сумму.

— Одна изъ газетъ полагаетъ, что Алжирское Регентство, будетъ замѣнено Вице-Королевствомъ, назначеннымъ для одного изъ Королевскихъ сыновей.

— Мѣсто для складки нечистоты въ Парижѣ, давно уже предполагали уничтожить, но главѣйшимъ препятствіемъ было опасеніе, чтобы непомѣрное множество мышей, не перешло оттуда въ другія части города а именно въ предмѣстіе *du Temple*. Мышь ихъ гнѣздъ тамъ непомѣрное множество, для истребленія коихъ напрасно до сихъ поръ употребляли отравы и принимали другія мѣры; травля собаками была успѣшнѣе всего. До разсвѣта заперли все извѣстныя ихъ норы и при фонаряхъ выпускали собакъ. Ловли была столь удачна, что въ одинъ день истреблено до 45,000 мышей. (?) (G. C.)

29-го Ноября.

Король занимался вчера попеременно съ Президентомъ Совѣта, Маршаломъ *Жераромъ* и Министромъ Торговли.

— Графъ *Моле* теперь производитъ почти ежедневно совѣщанія съ Гг. *Монталиве*, *Тьеромъ*, *Дюпенемъ* и Адмираломъ *Руссеномъ*. Съ другой стороны замѣтно, что Президентъ Совѣта рѣдко видится съ своими товарищами.

— Легитимистическій журналъ *la France* содержитъ слѣдующее: Журналы Роялистовъ въ провинціяхъ не имѣютъ вѣрнаго понятія о происшествіяхъ случившихся въ Герцъ по смерти *Карла X*. Молва, распространенная журналами либералистовъ о возобновленіи Рамбуильскаго низверженія, повсюду разнеслась и Парижскія газеты Роялистовъ готовы были даже содѣйствовать къ распространенію сей молвы. Нашъ долгъ обнаружить передъ публикою неправду. И такъ мы объявляемъ роялистическимъ журналамъ въ провинціяхъ, что ихъ съ намѣреніемъ обманываютъ.

— По одному письму изъ Герца слышно, что *Карлъ X* передъ своею смертію сжегъ все бумаги, находившіяся въ письменномъ его портфелѣ, который онъ всегда имѣлъ при себѣ. Думать надобно, что это были письма отъ тѣхъ людей, которые при обнаруженіи ихъ, моглибыть приведены въ замѣшательство.

— Генераль *Дамремонтъ* 24 ч. прибылъ изъ Алжира въ Марсель.

— Запрещеніе записокъ Г-жи *Паркенъ* не имѣетъ политической цѣли; одинъ министерскій журналъ увѣдомляетъ, что конфискація послѣдовала по причинѣ спора о собственности рукописи.

— Въ *Constitutionnel* сказано: вчера здѣсь распространился слухъ о скоромъ отъѣздѣ Англійскаго Посла въ Лондонъ, въ слѣдствіе несогласія его съ Г. *Моле*. Но, по сдѣланнымъ нами справкамъ, это извѣстіе оказалось неосновательнымъ.

30-го Ноября.

Вчера вечеромъ принималъ Король Президента Палаты Депутатовъ, Генерала *Пажоль* и Г-на *Бое*, Президента Кассационнаго Суда.

— Султанъ посредствомъ Адмирала *Руссена* ходатайствовалъ у Французскаго Правительства, чтобы къ нему было послано нѣсколько сухопутныхъ и морскихъ Офицеровъ для обученія его войскъ. Такъ, какъ Порта предложила этимъ Офицерамъ весьма выгодныя условія, то восемь Штабъ-Офицеровъ, сохраняя впрочемъ чинъ свой въ Французской арміи, намѣрены отправиться въ Константинополь. Адмираль *Руссенъ* взялъ съ собою 30 Грековъ, которые по желанію Греческаго Правительства выкуплены *Людвигомъ Филиппомъ*; они немедленно возвратятся къ своимъ семействамъ, съ коими 12 почти лѣтъ были въ разлукѣ.

— Ужасный ураганъ свирѣпствовавший третьяго дня, воспрепятствовалъ прибытію Англійскаго почты. Въ самомъ Парижѣ прошедшую ночь, буря много надѣлала вреда. На наружной части Булеваря и на Элизейскихъ поляхъ, много деревъ вырвано съ

скуткиемъ какіе-съ тайней missyi. Быдъ може, иъ маѣя на celu skojarzenie jakiego małżeństwa.

— Jenerał *Bernelle*, ten sam, który dawniey dowodził batalionami zagranicznymi w Hiszpanii, udał się do Afryki, chcąc mieć udział w wyprawie przeciwko Konstantynie.

— Z Algieru donoszą jeszcze, że między Arabami w szeregach *Abdel Kadera*, znajdują się także Francuzi. Jeden z nich nazwiskiem *Moulinier* pokaleczył nawet ciało zabitego oficera, kreśląc na témże ciele ostrzem sztyletu nazwisko swoje. Pora czasu jest od kilku dni znowu bardzo przykra; deszcz pada ulewny, tak, że cała równina *Mitidiah* jest zalana. Obawiają się, aby to nie wstrzymało lub nie opóźniło wyprawy, do której przyłączył się także Pan *Berbrugges*, księgarz, w widokach zakupu rękopisów arabskich, na co dosyć znaczną sumę przeznaczył.

— Jedna z gazet mniema, że dotychczasowe wielkorządztwo Algieru, będzie zastąpione przez Vice-Królestwo, przeznaczone dla jednego z synów Królewskich.

— Miejsce do składania śmiecia w Paryżu już oddawna miało być zniesione, lecz główną przeszkodą była obawa, aby niezliczona moc szczurów, tamże przechowywujących się, nie przeniosła się w inne części miasta, a mianowicie na przedmieście *du Temple*. Liczba szczurów, tam zagnieżdżonych, jest nad wszelkie wyobrażenie mnoga; na ich wytępienie używano dotąd, ale zawsze bez skutku, truciznę i tysiączne inne sposoby, z których, polowanie psami, najlepiej się powiodło. Przededniem pozatykano wszystkie znane ich kryjówki i puszczono psy przy świetle pochodni. Połow był tak pomyślny, że w jednym dniu legło 45,000 sztuk. (?) (G. C.)

Dnia 29.

Król pracował wczora naprzemian z Prezydentem Rady, Marszałkiem *Gérard* i Ministrem Handlu.

— Hrabia *Molé* codziennie prawie teraz miewa narady z PP. *Montalivet*, *Thiers*, *Dupin* i Admiralem *Roussin*. Z drugiej strony postrzegają, że Prezydent Rady rzadko się widuje z swemi kolegami.

— Dziennik legitymistyczny *la France* zawiera, co następuje: „Dzienniki Ryalistowskie na prowincyach zdają się mylić, względem natury faktów, jakie zaszły w Gorycyi od śmierci *Karola X*. Rozszerzona przez dzienniki liberalne pogłoska, o odnowieniu aktu abdykacyi w Rambouillet, wszędzie się prawie rozeszła, a Paryskie dzienniki ryalistowskie, same się nawet przykładały do rozszerzenia tej wiadomości. Naszym jest obowiązkiem ostrzedz publiczność o fałszu rzeczy. Oznajmujemy więc ryalistowskiemu dziennikom na prowincyach, iż się one wyraźnie mylą.”

— List z Gorycyi donosi, że *Karol X* przed śmiercią, spalił wszystkie papiery, które się znajdowały w pugilesie, a które zawsze nosił przy sobie. Miały to być listy od tych osób, które byłyby bardzo skompromitowane, jeśliby pisma te zostały rozgłoszone.

— Jenerał *Damremont* d. 24 przybył z Algieru do Marsylii.

— Zatrzymanie pamiętników P. *Parquin*, niema żadnego celu politycznego; jeden z dzienników Ministeryalnych prostuje raczej, że konfiskata nastąpiła skutkiem sporu o własność rękopisu.

— W *Constitutionnel* czytamy: „Wczora rozszerzyła się tu pogłoska o mającym wkrótce nastąpić wyjeździe Posła Angielskiego, skutkiem zaszłych nieporozumień między nim a P. *Molé*. Lecz z przekonania, jakieśmy w tej rzeczy powzięli, wiadomość ta okazała się bezzasadną.”

Dnia 30.

Wczora wieczorem przyjmował Król Prezydenta Izby Deputowanych, Jenerała *Pajol* i P. *Boyer* Prezydenta Sądu Kassacyjnego.

— Sułtan, za pośrednictwem Admirala *Roussin*, upraszał Rządu Francuzkiego, o przystanie mu pewnej liczby oficerów lądowych i marynarki, dla ćwiczenia woysk jego. Ponieważ Porta oficerom tym bardzo korzystne podała warunki, ośmiu więc Sztab-Oficerów, którzy zresztą stopień swój zachowają w woysku francuzkiem, oświadczyło żądanie, udać się do Konstantynopola. Admirał wziął z sobą 30 Greków, którzy na żądanie Rządu Greckiego przez *Ludwika Filipa*, wykupieni zostali i niezwłocznie powrócą do swych familij, z którymi 12 lat prawie byli rozłączeni.

— Okropna burza, która wczora miała miejsce, była przeszkodą przybyciu poczty Angielskiej. W samym Paryżu, burza nocy przeszłej wielkie zrzadziła szkody. Na bulwarze i na polach Elizejskich, wiele drzew z korzenia wyrwanych zostało, a w rozmaitych okoli-

корнемъ, а во многихъ мѣстахъ, въ окрестностяхъ города, сорваны печные трубы и тяжело ранили нѣсколько чел. Въ Тюльерійскомъ дворцѣ, черепицы летали съ кровлей такъ, какъ осенью листья съ деревьевъ. Съ моря ожидаютъ печальныхъ извѣстій.

1-го Декабря.

Король занимался вчера попеременно съ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ, Военнымъ и Юстиціи.

— Жур. *Presse* уведомляетъ по письмамъ изъ Герца, что Герцогъ *Ангулемскій* извѣстилъ разные дворы о смерти отца своего; и что письмо въ Парижъ не было адресовано къ *Людвигу Филиппу*, но къ Е. Кор. Высоч. Герцогу *Орлеанскому*, Генеральному Намѣстнику Королевства.

— Жур. *Garde National de Marseille* опровергаетъ теперь слухи распространенные Парижскими журналами, о задержаніи *Донъ-Мигуэла*.

— Г. *Дюпенъ* выѣхалъ вчера въ Ниверскій департаментъ, и къ открытію засѣданій опять возвратится.

— 29-го ч. прош. м. въ 10 часовъ утра, Князь *Полиньякъ* оставилъ свою темницу. Въ сопровожденіи жандармскаго Офицера въ почтовой повозкѣ онъ ѣхалъ чрезъ городъ. Всѣ жители собрались около воротъ, и Князь благодарилъ ихъ за сей знакъ соучастія. Г. *Гермонъ де Ранвиль*, вчера нѣсколько часовъ пробылъ въ Парижѣ, гдѣ посетилъ многихъ своихъ друзей; а потомъ отправился въ путь къ назначенному для него мѣстопробыванію.

— Недавно на Сѣнъ вода значительно поднялась, отъ чего въ окрестностяхъ Парижа причинено много вреда.

— Изъ Бильбао и сегодня нѣтъ еще никакихъ новѣйшихъ извѣстій. *Mémorial bordelais* отъ 28 Ноября содержитъ слѣдующее: „Вчера три чрезвычайныхъ курьера прошли чрезъ Бордо. Говорили недавно о республиканскомъ движеніи, происшедшемъ въ Мадридѣ. Республиканцы, по причинѣ выступленія лучшихъ войскъ гарнизона противу Карлистовъ, обратившихся къ Таракосу, воспользовались симъ случаемъ, чтобы снова напасть на Правительство. Впрочемъ мы не ручаемся за подлинность сихъ слуховъ.“

2-го Декабря.

Король давалъ сегодня приватную аудіенцію Сѣверо-Американскому Посланнику Генералу *Кассъ* и принималъ отъ него вѣрющую грамоту. Генералъ *Кассъ* имѣлъ честь потомъ представиться Королю, Герцогу *Орлеанскому* и Принцессѣ *Аделаидѣ*.

— Князь *Полиньякъ* путешествуя въ Англію, 30 ч. п. м. прибылъ въ Аррасъ.

— По составленнымъ недавно спискамъ, народонаселеніе Парижа простирается до 909,126 душъ.

— Изъ Бильбао получены любопытныя извѣстія: *Messenger* по полученному вчера вечеромъ письму изъ Байонны отъ 27 ч. п. м. сообщаетъ: „Карлисты покушались вчера сдѣлать атаку чрезъ проломъ противу укрѣпленій Св. Августина. Но по прежнему отражены съ потерей. Гарнизонъ Бильбао предъ начатіемъ непріятельскихъ дѣйствій, исправивъ проломъ, съ наружи крѣпости поставилъ черный столбъ съ надписью: „*Vomъ дорога къ смерти*“ (Este es el camino de la muerte). Въ самомъ дѣлѣ, осажденные рѣшились защищаться до послѣдней степени и Карлистамъ чрезвычайныхъ жертвовацій стоило бы взятіе Бильбао. Племянникъ Генерала *Эвѳа, Модетъ*, убитъ въ послѣдней битвѣ. *Эспартеро* собравъ всѣ свои силы въ Португалеттѣ 26-го ч. началъ подвигаться къ Бильбао. Четыре Англійскихъ корабля съ многими мелкими транспортными судами, двумя дорогами перевезли 8,000 чел. изъ Кастро Урбѳалесъ въ Португалетту. Карлисты вдругъ по полученіи извѣстій о соединеніи силъ *Эспартеръ* въ Португалеттѣ, собрались на военный совѣтъ, для опредѣленія, должно ли выступить противу конституціоннаго Генерала и напасть на него. Наконецъ согласились его ожидать въ занятой позиціи при Бильбао. Въ то время когда *Эспартеро* по дорогѣ въ Балмезеду двинулся впередъ, Карлисты занялись укрѣпленіемъ своихъ позицій и приготавливались къ сильному сопротивленію, потому вѣроятно, что наконецъ принуждены были бы дать рѣшительное сраженіе.“ — Журналъ *Прѣвій* съ своей стороны, сообщаетъ съ Испанскихъ границъ: „Карлисты 22 ч. (по *Messenger* 23) покушались напасть на Бильбао и отражены съ потерей. 24 ч. они возобновили нападеніе, а Генералъ *Каса-Эвѳа* лишился жизни. Генералъ *Эвансъ* изъ Ст. Себастьяна хотѣлъ сдѣлать вылазку, отъ которой ожидалъ большихъ выгодъ. Карлисты весьма близко придвинулись къ границѣ, что служить подтвержденіемъ упомянутыхъ подробностей. 25 Ноября, *Эспартеро* съ 15,000 чел. вступилъ въ Португалетту, а 27-го ч. его ожидали въ Бильбао. — Этотъ же журналъ присовокупляетъ къ тому, что упомянутыя извѣстія подтверждены письмомъ изъ Байонны; только кажется, что

оачъ столицы, вывѣрочные zostały kominy, i wiele osób ciężko ranionych. W pałacu Tuilleryyskim, dachówki latały z dachów, jak liście z drzew w jesieni. Oczekujemy smutnych wiadomości z morza.

Dnia 1-go Grudnia.

Król pracował wczora na przemian z Ministrami Spraw Wewnętrznych, wojny i sprawiedliwości.

— *Presse* donosi na podstawie listów z Gorycyi, że Xiążę *Augoulème*, donosił rozmaitym dworom o śmierci oycy swojego, i że list posłany do Paryża, adressowany był do *Ludwika Filipa* nie Króla Francuzów, lecz do J. Kr. Wys. Xiążęcia *Orleńskiego*, Jeneralnego Namiestnika Królestwa.

— *Garde National de Marseille* zaprzecza teraz rozszerzonym przez Dzienniki Paryżkie pogłoskom o zatrzymaniu *Don Miguela*.

— *P. Dupin* wyjechał wczora do departamentu Nièvre i dopiero na otwarciu posiedzeń znówu tu powróci.

— D. 29 z. m. o godzinie 10 rano, Xiążę *Polignac* opuścił swoje więzienie. Przeprowadzany przez Oficera *Zandarmeryi*, w powozie pocztowym przejechał przez miasto. Wszyscy mieszkańcy zgromadzili się przy bramie, a Xiążę ukłoniłmi dziękował za ten znak przychylności. *P. Guernon-de Ranville* przybył wczora na kilka godzin do Paryża, gdzie odwiedził wielu swych przyjaciół, a potem wyjechał do przeznaczonego sobie miejsca pobytu.

— Woda na Sekwanie niedawno znacznie się podniosła, przez co w okolicach Paryża wiele zrzuciła szkody.

— Z Bilbao niemamy jeszcze dzisiaj nawet żadnych nowszych wiadomości. *Mémorial bordelais* pod d. 28 Listopada zawiera co następuje: „Wczora przez Bordeaux przebiegło trzech nadzwyczajnych gońców. Mówiono niedawno o poruszeniu republikańskim, które miało wybuchnąć w Madrycie. Republikanie (jak mówiono) chcieli skorzystać z tej okoliczności, iż najlepsze wojska załogi, wysłane zostały przeciwko Karolistom, którzy zmierzali ku Tarakon, i uczynić nowy napad na Rząd. Zresztą nie jesteśmy w stanie ręczyć za autentyczność tej pogłoski.“

Dnia 2.

Król dawał dzisiaj prywatną audyencyą Posłowi Północno-Amerykańskiemu, Jenerałowi *Cass*, i przyjął jego listy wierzytelne. Jenerał *Cass* miał potem zaszczyt być przedstawianym Królowej, Xiążęciu *Orleńskiemu* i Xiężniczce *Adelaiddzie*.

— Xiążę *Polignac* w podróży swej do Anglii, d. 30 z. m. przybył do Arras.

— Podług niedawno ukończonego popisu, ludność Paryża wynosi 909,126.

— Z Bilbao ciekawe nadeszły wiadomości. — *Gazeta Messenger* z listu, wczora wieczorem otrzymanego, a datowanego z Bajonny 27 z. m., umieściła: „Karoliści usiłowali wczora szturm przypuścić przez wyłom naprzeciw szanów *S-go Augustyna*. Ale, jak i w dawniejszych napadach, ze stratą odparci zostali. Załoga Bilbayska, przed rozpoczęciem działań nieprzyjacielskich wyłom naprawiwszy, zewnątrz twierdzy postawiła słup czarny z napisem: „*Tędy droga do śmierci*“ (Este es el camino de la muerte). Wrzeczy samey oblężeni gotowi byli bronić się do ostatniego, i Karolistom wielkimi ofiarami przyszłoby opłacić zdobycie Bilbao. Jenerała *Eguja* siostrzeniec, *Modet*, w ostatniem uderzeniu poległ. *Espartero* poruszenie swe na Bilbao 26-go dopiero rozpoczął, gdy wszystkie siły w Portugalette zebrał. Cztery angielskie statki parowe z wielą małemi statkami przewozowemi, dwoma zwrotami, 8,000 ludzi z Castro-Urbiales do Portugaletty przewiozły. Jak tylko Karoliści o zjednoczeniu sił *Espartero* w Portugalecie wiadomość otrzymali, zebraли się na radę wojenną, dla postanowienia: czy mają iść przeciwko Jenerałowi konstytucyjnemu i nań uderzyć. Otrzymało górę zdanie, ażeby oczekiwać w zajętych pod Bilbao stanowiskach. W chwili, kiedy *Espartero* na drodze do Balmaseda na przód się posunął, zajęli się Karoliści umocnieniem swoich pozycy i gotowali się do mocnego odporu, dla tego zapewne, że nakoniec do walney bitwy przyyszy mogło.“ — *Dziennik Rozpraw* ze swojej strony udziela od granic hiszpańskich: „Karoliści 22 (w *Messenger* 23) chcieli uderzyć na Bilbao i ze stratą zostali odparci. 24-go ponowili uderzenie, i znówu również ze stratą odparci, a Jenerał *Casa-Eguja* życie utracił. Jenerał *Evans* chciał z San-Sebastian zrobić wycieczkę, po której wiele sobie obiecywał. Karoliści na granicy są bardzo sflu-mieni, co właśnie do stwierdzenia owych szczegółów służy. 25-go Listopada, *Espartero*, na czele 15,000 ludzi, wszedł do Portugaletty, a 27-go spodziewano się go w Bilbao. — *Dziennik Rozpraw* dodaje przytém, że owe wiadomości przez list z Bajonny pisany, są potwierdzone: zdaje się tylko, że nie sam Jenerał *Eguja*, ale siostrzeniec jego w pierwszym ataku poległ: gdyż Je-

въ первой ошибкѣ убитъ не самъ Генералъ *Эвиль*, но его племянникъ; ибо Генералъ находился въ другой отчаянной битвѣ. *Journal du Commerce* обнародовалъ поздневѣщее письмо отъ 29-го ч. изъ Байонны, въ которомъ содержится: „Вчера мы слышали сильную пушечную пальбу, такъ близко, что казалось будто Англичане рѣшились напоследокъ двинуться; но не такъ было: сегодня по утру мы узнали, что эта пальба происходила отъ Бильбао, но ничего болѣе не извѣстно. Вчера пароходъ *Комета*, прибывшій въ Сокоа, доставилъ официальное извѣстие, подписанное Лордомъ *Гай*, что *Эспартеро* 23 ч. въ Кастро-Урбальесъ, велѣлъ 3,500 чел. отплыть въ Португалетту; что 24-го ч. такоежъ число войскъ вошло на судна, и что онъ самъ съ 8,000 чел. пойдетъ сухимъ путемъ для восстановления въ тоже время сообщенія съ Бильбао. Сегодня корабль *Фениксъ* изъ Ст. Себастьяна прибылъ съ деньгами Лорда, въ коиже будто сказано, что все то, что онъ писалъ за день предъ симъ, несправедливо, потому что погода не дозволила Генералу *Эспартеро* отправить войска на корабли, но что онъ принужденъ былъ сухимъ путемъ идти въ Португалетту, хотя не безъ потери, ибо Карлисты выступили противъ него при Саморостро. Можетъ быть, что и второе это донесеніе какъ и первое не подтвердится, ибо письма изъ Дуранго отъ 26 ч. уведомляютъ, что на счетъ *Эспартеро* нѣтъ никакихъ извѣстій, что осада Бильбао вновь началась съ болѣею дѣятельностію, и что укрѣпленія *Св. Августина*, разрушены. Вотъ все что намъ извѣстно, но мы опасаемся на счетъ Бильбао, если не получить она подкрѣпленія.“ — Правительство обнародовало наконецъ вѣрнѣйшее телеграфическое извѣстие: „*Байонна 29 Ноября*. До сихъ поръ ничего точнаго незнаемъ о Бильбао, кромѣ того, что *Эспартеро* 25 ч. съ 16 баталіонами прибылъ въ Португалетту. Осада 26 и 27 ч. непрерывно продолжалась. Правительство изъ Тудели уведомляетъ, что корпусъ оставшій отъ *Гомеса* стоитъ теперь въ Терруэлъ и окрестностяхъ Дарока. Войска, отправленныя противъ него изъ Мадрита возвратились въ столицу.“ — „*Байонна 30 Ноября*: Въ одномъ Карлистскомъ письмѣ уведомляютъ, что *Виллареаль* 27 ч. напалъ на Генерала *Эспартеро* при Саркалде, и прогналъ его съ потерей людей и орудій въ Португалетту. Карлисты въ тотъ же день взяли монастырь *Св. Августина* и два смежныхъ съ нимъ дома. — *Гомесъ* стоитъ въ горахъ *Сьерра де Ронда*. (A.P.S.Z.)

ВЛАДЫКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 29-го Ноября.

Лордъ *Мельбурнъ* на сихъ дняхъ лишился сына своего *Г. Августа Ламба*.

— По извѣстіямъ изъ Сингапори отъ 15-го Іюля, военный корабль *Андромача* раззорилъ и предаль пламени гнѣздо Малайскихъ разбойниковъ въ Галлангъ; двѣсти морскихъ разбойниковъ убито.

30-го Ноября.

Ихъ Кор. Высоч. Герцогиня *Кентская* и Принцесса *Викторія*, вчера поутру оставили Рамсгате и прибыли по полудни въ Кларемонъ.

— Съ нѣкотораго времени въ Коммиссіи, состоящей изъ Лорда *Говика*, Лорда *Джонъ Русселя*, Канцлера Палаты Финансовъ и другихъ, производить совѣщанія, объ отдѣленіи Гражданскаго Департамента арміи, отъ военнаго Департамента.

— *Times* сообщаетъ сегодня большія подробности объ опустошеніяхъ въ Лондонѣ и окрестностяхъ при вчерашнемъ ураганѣ. Низверженіемъ печныхъ трубъ, черепицами съ кровлей и опрокинутіемъ экипажей, множество людей частію умерщвлено, а частію сильно ушибено. Яблоко и крестъ на башнѣ церкви *Св. Павла*, такъ колебались, что это съ земли было видно. Многіе судна на Темзѣ разбиты. На поляхъ дерева вырваны съ корнями. Дождь былъ при томъ проливной и унесъ съ собою много маленькихъ хижинъ. Берега моря покрыты обломками кораблей.

— Слышно, что Королева для поправленія здоровья, проживетъ нѣсколько мѣсяцовъ въ окрестностяхъ Сутгамптона.

— Лордъ *Эбрингтонъ*, на пиршествѣ въ Суть-Молтонѣ, объявилъ, что нынѣшніе Министры не распустятъ Парламента. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Ольденбургъ, 26-го Ноября.

22-го ч. с. м. совершилось торжественное обрученіе Короля *Оттона* Греческаго съ Принцессою *Амалиею Ольденбургскою*. Отъѣздъ молодого Короля съ супругою назначенъ 3-го Декабря.

— Капитанъ морской службы *Миаулисъ*, Адъютантъ Короля *Оттона*, на пути въ Ольденбургъ у-

нератвъ другимъ, зрѣющимъ уderzeniu, былъ обечнымъ. *Dziennik Handlowy* оглосилъ познейшій list, 29-go datowany z Bajonny, podług którego: „Wczora słyszeliśmy mocne z dział strzelanie, tak blizkie, iż rozumiano, że Angliacy w końcu odważyli się ruszyć; ale nie tak było: dzisiaj rano dowiedzieliśmy się, że owa kanonada od Bilbao pochodziła, ale nic więcej wiadomem nie było. Wczora statek parowy *Kometa*, do Socoa przybyły, przyniósł urzędową, przez Lorda *Hay* podpisaną wiadomość, że *Espartero* 23-go w Castro-Urbiales 3,500 ludzi do Portugaletty na statek wsiądz kazał; że 24-go także liczbą wojsk na statki się zabierał, i że sam on lądem w 8,000 ludzi wyruszy, dla przywrócenia w jednym czasie związku z Bilbao. Dzisiaj statek *Phoenix*, z San-Sebastianu, z depeszami tegoż Lorda przybył, w których ma pisać, że to wszystko, co dniem wprzód pisał, jest fałszem: gdyż stan pogody bynajmniej nie dozwolił Jenerałowi *Espartero*, wojsk na statki wsadzić; ale że był przymuszony lądem iść aż do Portugaletty, chociaż nie bez straty: gdyż Karoliści opór mu pod Samorostro stawili. Może i to drugie doniesienie również się, iak i pierwsze, niepotwierdził; gdyż listy z Durango pod 26-m, donoszą: że wiadomości żadney o *Espartero* nie ma, że oblężenie Bilbao nanowo się z większą czynnością zaczęło, i że szanśce *S-go Augustyna* zupełnie zniszczone. Otoż wszystko, co wiemy, ale bardzo się o Bilbao boimy, jeżeli pomocy nie otrzyma.“ — Rząd ogłosił nakoniec pewniejszą telegraficzną wiadomość: „*Bajonna 29-go Listopada*. Dotąd o Bilbao nie pewnego nie mamy, oprócz, że *Espartero* 25-go w 16 batalionow do Portugaletty przybył. Oblężenie 26 i 27-go bez przerwy popierano. — Władze z Tudeli oznajmują, że korpus, który się od Gomeza oderwał, teraz w Terruel i w okolicach Daroca stoi. Woyska, które z Madrytu przeciw niemu posłane były, do stolicy powróciły.“ — „*Bajonna 30-go Listopada*. W Karolistowskim liście jednym donoszą, że *Villareal* 27-go Jenerała *Espartero* pod Saracalde napadł, i ze stratą w ludziach i działach do Portugaletty odparł. Karoliści tegoż dnia klasztor *S-go Augustyna* i dwa z nim łączące się domy zajęli. — *Gomez* stoi w górach Sierra de Ronda. (A.P.S.Z.)

БРИТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, дня 29 Listopada.

Lord Melbourne, przez śmierć stracił dzisiaj syna swego *P. Augusta Lamb*.

— Podług doniesień z Singapore pod d. 15 Lipca, okręt wojenny *Andromacha*, zburzył i spalił gniazdo Malajskich rozbojników morskich w Gallang; dwieście zbrojów zostało zabitych.

Dnia 30-go.

Ich Kr. Wys. Xiężna *Kent* i Xiężniczka *Wiktoria* wczora rano opuścili Ramsgate i po południu przybyli do Claremont.

— Od niejakiego czasu odbywają się narady w kommissyi złożoney z Lorda *Howick*, Lorda *John Russel*, Kanclerza Izby Skarbu i innych, o oddzieleniu Cywilnego Departamentu Woyska, od woyskowego.

— *Times* udziela dzisiaj obszernie szczegóły o zrzędzonych przez ostatnią burzę w Londynie i okolicach spustoszeniach. Przez zrzucenie kominów, dachówek i wywrócenie pojazdów, wielu ludzi częścią zostało zabitych, a częścią ciężko ranionych. Jabłko i krzyż na wieży kościoła *S. Pawła*, tak się chwiała, iż z dotu wyraźnie to było widzianem. Na Tamizie wiele rozbito się statków; a na polach drzewa z korzeni powyrwane zostały. Deszcz przy tém lał potokami i unosił wiele chafup. Brzegi morza pokryte są szczątkami okrętów.

— Mówią, że Królowa dla zdrowia kilka miesięcy ma przepędzić w okolicach Southampton.

— Lord *Ebrington*, na uczcie w South-Molton, oświadczył, że terażniejsze Ministerium nie rozwiąże Parlamentu. (A.P.S.Z.)

НІЕМЦУ.

Oldenburg, d. 26 Listopada.

Na dniu 22 b. m. odbył się uroczysty obrzęd zaślubin Króla *Otona* Greckiego, z Xiężniczką *Amalią* Oldenburgką. Odjazd młodego Króla wraz z małżonką,znaczony nadzień 3 Grudnia.

— Kapitan Marynarki *Miaulis*, Adjutant Króla *Otona*, jadąc do Oldenburga, umarł w Uffenheim, na

мерь въ Уффенгеймъ отъ рвоты и поноса. *Miaulis* еще вечеромъ былъ съ Королемъ за однимъ столомъ, но болѣзнь такъ усилилась, что и метаніе крови не было успѣшно. (G. C.)

Мюнхенъ, 30-го Ноября.

Ея Королев. Высочество Наслѣдная Принцесса Прусская пожертвовала сумму въ 500 фл. въ городскую Коммиссію въ Мюнхенъ для вспоможенія бѣднымъ страдающимъ холерою.

— Мюнхенская политическая газета увѣдомляетъ, что Е. В. Король, получивъ извѣстіе о кончинѣ Е. Велич. Короля *Карла X*, приказалъ наложить трауръ при дворѣ на три недѣли.

— По достовѣрнымъ извѣстіямъ изъ Уффенгейма, тамъ, кромѣ двухъ человекъ, которые стерегли тѣло Капитана *Miaulis*, и которые отъ простуды и чрезмѣрнаго употребленія горячихъ напитковъ померли, никто болѣе не заболѣлъ, такъ, что всѣ опасныя слухи, распространенныя посредствомъ газетъ, или какъ либо иначе, должно почитать совершенно неосновательными.

— Вчера состояніе болѣзни было такое: отъ предшествовавшаго дня больныхъ 242, вновь прибыло 35 (8 меньше нежели третьяго дня), всего 277; выздоровѣло 18 (10 болѣе нежели третьяго дня), померло 19 (2 меньше нежели третьяго дня); остается 240.

Куксгагенъ, 30-го Ноября.

Вчера вечеромъ была опять сильная буря съ градомъ, дождемъ и порывами вѣтра похожими на орканъ. Во многихъ домахъ сорваны черепицы съ крышъ и трубы; въ Бругсвальдѣ и ближнихъ дворцахъ вырваны съ корнемъ огромныя деревья. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 1-го Декабря.

По случаю кончины Короля *Карла X*, Королевскій Дворъ наложилъ сегодня трауръ на четыре недѣли.

— Третьяго дня (29) поднялся здѣсь столь сильный ураганъ, какого никто не помнитъ. Въ это время возвращались изъ Лейдена въ экипажѣ оба сына Е. К. Высоч. Герцога *Оранскаго*. Вихоръ вырвалъ съ корнемъ дерево, бросилъ его на экипажъ. Старшій Принцъ остался невредимъ, но младшій (*Александръ*) столь сильную получилъ контузію, что лишился памяти. Сегодняшній бюлетень увѣдомляетъ, что Принцу уже лучше.

— Здѣсь безпрестанно говорятъ о новыхъ, несчастныхъ случаяхъ, причиненныхъ ураганомъ. Изъ Арнгейма увѣдомляютъ, что *Рейнъ* никогда такъ неподнимался, какъ во время сей бури. Во многихъ мѣстахъ въ те же время случились пожары.

2-го Декабря.

Е. Кор. Велич. наименовалъ Барона *фонъ Дорна* Статсъ-Секретаремъ, а вмѣсто его, Генераль-Лейтенанта Барона *Кока*, Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ.

— *Staats-Courant* содержитъ сегодня весьма удовлетворительный бюлетень о состояніи здоровья Е. К. Высоч. Принца *Александра*.

— Въ Голландіи нѣтъ почти ни одного города, гдѣ бы не жаловались на убытки, причиненныя орканомъ 29-го ч. п. м. Въ Роттердамѣ во время бури загорѣлась стеклянная фабрика, но при семъ не пострадалъ ни одинъ работникъ. Гарлемское озеро, прорвавшее во многихъ мѣстахъ плотину, разлилось болѣе нежели на 2,000 морговъ и прервало всѣ сообщенія въ ближнихъ мѣстахъ. Въ Утрехтѣ театръ и прогулочное мѣсто Воксаль, ураганомъ и водою совершенно разрушены.

Амстердамъ, 30-го Ноября.

Здѣсь почти не осталось ни одного дома, въ которомъ бы вчерашняя буря не причинила болѣе или менѣе вреда. Каменьщики, плотники и стекольщики сегодня вездѣ заняты работами. Ежечасно распространяются новыя слухи о несчастныхъ случаяхъ, не рѣдко даже слышно и о убитыхъ. Многія плотины прорваны и оттого затопило значительное количество домовъ. (A.P.S.Z.)

И т а л і я.

Римъ, 24-го Ноября.

Въ послѣдней Консисторіи Папы 21-го ч., кромѣ Кардинала Петра *Остини*, по обыкновеннымъ порядкамъ еще введены въ собраніе Кардиналовъ, Кардиналы, Людвикъ *Фрецца*, Константинъ *Патризи* и Габріэль *делла Дженга Сарматтеи*. Папа наименовалъ кромѣ сего между прочими слѣдующихъ Епископовъ: Станислава Костку *Хороманскаго* въ Варшаву; Валентина *Томашеоскаго* въ Калишъ; и Павла *Страшинскаго* изъ Люблина въ Августовъ. Палліи получили Епископы Фрейбургскій и Варшавскій. (A.P.S.Z.)

на холеру. *Miaulis* въ вѣчоръ jeszcze jadt z Królem u jednego stołu, a choroba tak bardzo się wzmogła, że nawet puszczenie krwi nie nie pomogło. (G. C.)

Monachium, 30-go Listopada.

Jey Kr. Wys. Xiężna Następczyna tronu Pruskiego, przesłała do kommisji w Monachium dla wsparcia ubogich, cierpiących na cholere, 500 flor.

— Monachijska gazeta polityczna donosi, iż J. K. Mość, w skutku otrzymanego zawiadomienia o śmierci Króla *Karola X*, rozkazał przywdziać żałobę u dworu na trzy tygodnie.

— Podług godnych wiary wiadomości z Uffenheimu, oprócz dwóch ludzi, którzy odbywali straż przy ciele Kapitana *Miaulis*, a skutkiem przeziębienia i mocnego użycia wódki umarli z symptomatow cholery, nikt tam więcej nie zachorował, tak, iż wszystkie zatrważające pogłoski, rozszerzone przez pisma publiczne lub innym jakim sposobem, są zupełnie bezzasadne.

— Następujący był wczora stan chorych na cholere: od dnia wczorayszego 242, przybyło nowych 35 (8-miu mniej jak zawczora), w ogóle 277; z tych wyzdrowiało 18 (10 więcej, jak zawczora), umarło 19 (2 mniej, jak zawczora); pozostaje 240.

Cuxhaven 30 Listopada.

Wczora wieczorem znowu mieliśmy mocną burzę z gradem, deszczem i wichrem. Wichur na wielu budowach porzywał dachówki i kominy; w Brookswalde i w bliższych pałacach, wyrwane zostały z korzeniem ogromne drzewa.

N I D E R L A N D Y.

Haga, 1-go Grudnia.

Dwór Królewski z okoliczności zgonu Króla *Karola X*, włożył dzisiaj żałobę na cztery tygodnie.

— Zawczora (d. 29) powstał tu wichur tak wielki jakiego nie pamiętają. Właśnie wracali z Leydy w powozie dwaj synowie J. K. W. Xięcia *Oranii*. Wichur wyrwawszy drzewo z korzeniem, rzucił je na powóz. Starszy Xiążę uniknął niebezpieczeństwa, ale młodszy (*Alexander*), tak silney doznał kontuzyi, że utracił zmysły. Dzisiejszy biuletyn donosi, że Xiążę ma się lepiej.

— Ciągłe dochodzą nas nowe wieści o nieszczęśliwych przypadkach, zrządzonych przez burzę. Z Arnheimu donoszą, że Ren nigdy tak niewiezbrał, jak pod czas tej nawałnicy. Na wielu miejscach w tymże czasie były pożary.

Dnia 2.

J. K. Mość mianował Barona *von Doorn* Sekretarzem Stanu, a na jego miejscu Jenerał-Porucznika Barona *de Kock*, Ministrem Spraw Wewnętrznych.

— *Staats-Courant* zawiera dzisiaj zupełnie zaspakajający biuletyn o stanie zdrowia J. K. Wys. Xięcia *Alexandra*.

— Niezostało żadne prawie w Hollandyi miasto, któreby się nieuskarżało na poniesione straty przez burzę. D. 29 z. m. w Rotterdamie, podczas szturm, zapaliła się fabryka szkła, robotnicy jednak uszli bez szwanku. Jezioro Harlemskie, które w wielu miejscach przerwało swe groble, zalało więcej jak 2000 morgów ziemi, i przerwało wszelką komunikacyę z miejscami przyległemi. W Utrechie teatr i miejsce do zabawy *vauxhall*, przez wichur i wodę zupełnie zostały zniszczone.

Amsterdam, d. 30 Listopada.

Niema tu żadnego prawie domu, któryby od wczorayszej burzy mniej lub więcej nieponiósł szkody. Mularze, cieśle, szklarze, zajęci są dzisiaj po wszystkich miejscach, a co chwila otrzymujemy nowe wiadomości o nieszczęśliwych przypadkach, które często połączone były ze stratą życia ludzi. Osobliwie wiele grobli zostało przerwanych, a przez to, wielka liczba domów zalana. (A.P.S.Z.)

W z o s n y.

Rzym, dnia 24 Listopada.

Na ostatnim, odbytym przez Papieża d. 21 Konystorzu, oprócz Kardynała Piotra *Ostini*, ze zwyczajnymi obrzędami wprowadzeni jeszcze zostali do Kollegium Kardynałów, Kardynałowie Luigi *Frezza*, Konstanty *Patrizi* i Gabriel *della Genga Sarmattei*. Papież między wielą innemi mianował także następujących Biskupów: Stanisława Kstkę *Choromańskiego* na Warszawskiego, Walentego *Tomaszowskiego* na Kaliskiego i Pawła *Straszyńskiego* Lubelskiego, na Augustowskiego. Palliusze otrzymali Biskupi Freiburgski i Warszawski. (A.P.S.Z.)